

HISTORICA OLOMUCENSIA
51-2016

SBORNÍK
PRACÍ HISTORICKÝCH
XLI

HISTORICA OLOMUCENSIA
51-2016

Sborník prací historických
XLI

KATEDRA HISTORIE

UNIVERZITA PALACKÉHO OLOMOUC

Univerzita Palackého v Olomouci
Olomouc 2016

Zpracování a vydání této publikace bylo umožněno díky finanční podpoře, udělené roku 2016 Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy ČR v rámci Institucionálního rozvojového plánu, Filozofické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

Návaznost, periodicitu a anotace:

Časopis *Historica Olomucensia*, Sborník prací historických je vydáván od roku 2009. Navazuje na dlouholetou tradici ediční řady *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis* – *Historica*, Sborník prací historických, která začala být vydávána v roce 1960. Od dubna 2015 je zařazen do prestižní evropské databáze odborných časopisů ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences). Od roku 2009 je na seznamu recenzovaných neimpaktovaných periodik vydávaných v České republice. Od roku 2009 vychází dvakrát ročně, s uzávěrkou na konci dubna a na konci října. Oddíl Články a studie obsahuje odborné recenzované příspěvky věnované různým problémům českých a světových dějin. Oddíl Zprávy zahrnuje především informace o činnosti Katedry historie FF UP v Olomouci a jejich pracovišť či dalších historických pracovišť v Olomouci a případně také životopisy a bibliografie členů katedry. Posledním oddílem časopisu jsou recenze.

Výkonný redaktor a adresa redakce:

PhDr. Ivana Koucká, Katedra historie FF UP, Na Hradě 5, 771 80 Olomouc.
E-mail: ivana.koucka@upol.cz, kouckai@seznam.cz

Redakční rada:

prof. PhDr. Jana Burešová, CSc. – předseda (Katedra historie FF UP v Olomouci),
Mgr. Veronika Čapková, Ph.D. (Katedra obecné antropologie FHS UK v Praze),
doc. Mgr. Martin Čapský, Ph.D. (Ústav historických věd Filozoficko-přírodovědecké fakulty SU v Opavě), prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc. (Ústav pro soudobé dějiny AV ČR v Praze), PhDr. Ivana Koucká (Katedra historie FF UP v Olomouci),
PhDr. Marek Šmíd, Ph.D. (Historický ústav FF JU v Českých Budějovicích),
prof. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc. (Katedra historie PdF MU v Brně),
PhDr. Michael Viktorík, Ph.D. (Katedra historie FF UP v Olomouci).

Etický kodex:

Redakce časopisu přijímá do recenzního řízení zaslané články i další příspěvky všech autorů bez rozdílu, pokud splňují stanovené podmínky pro publikování. Garantuje rovněž všem autorům profesionální recenzní řízení. Další podrobnosti etického kodexu jsou uveřejněny na internetových stránkách časopisu.

Internetové stránky časopisu s informacemi pro autory a s obsahem aktuálních čísel:

www.historie.upol.cz/ho.php

Za obsah a jazykovou správnost prací odpovídají autoři.

Editorky© Ivana Koucká, Zdenka Žáčková, 2016

ISSN 1803-9561

Succession, periodicity and summary:

The journal *Historica Olomucensia*, The Collection of History Works has been published since 2009. It follows the long-time tradition of series *Acta Universitatis Palackianae Olomucensis – Historica*, The Collection of History Works, which started to be published in 1960. Since April 2015 the journal has been included in the prestigious European database of scientific journals ERIH PLUS (European Reference Index for the Humanities and the Social Sciences). Since 2009 it has been on the list of peer-reviewed, non-impacted journals published in the Czech Republic. Since 2009 the periodical has been published twice a year, a closing date is at the end of April and October. The section “Articles and Studies” contains peer-reviewed papers dealing with various topics of Czech and world history. The section “Reports” consists of information about activities of the Department of History of the Philosophical Faculty, Palacký University Olomouc and its projects, or another historical institutes; alternatively also biographies and bibliographies of the Department’s members. The last section of the journal includes reviews.

Editor and contact:

PhDr. Ivana Koucká, Department of History, Philosophical Faculty, Palacký University Olomouc, Na Hradě 5, 771 80 Olomouc
E-mail: ivana.koucka@upol.cz, kouckai@seznam.cz

Editorial board:

prof. PhDr. Jana Burešová, CSc. – chairman (Department of History, Philosophical Faculty, Palacký University Olomouc), Mgr. Veronika Čapská, Ph.D. (Department of General Anthropology, Faculty of Humanities, Charles University in Prague), doc. Mgr. Martin Čapský, Ph.D. (Institute of History, Faculty of Philosophy and Science, Silesian University Opava), prof. PhDr. Jiří Kocian, CSc. (Institute for Contemporary History, Academy of Sciences of the Czech Republic), PhDr. Ivana Koucká (Department of History, Philosophical Faculty, Palacký University Olomouc), PhDr. Marek Šmíd, Ph.D. (Institute of History, Philosophical Faculty, University of South Bohemia České Budějovice), prof. PhDr. Jaroslav Vaculík, CSc. (Department of History, Faculty of Education, Masaryk University Brno), PhDr. Michael Viktořík, Ph.D. (Department of History, Philosophical Faculty, Palacký University Olomouc).

Code of ethics:

The editors accept all received articles into a peer-reviewed process as well as other authors’ contributions without distinction, if they fulfil stated conditions for publishing. Similarly, they also guarantee all authors a professional peer-reviewed process. The other details of the code of ethics may be found at the journal’s website.

Website (information for authors, content of current issues):

www.historie.upol.cz/ho.php

The authors are responsible for the content and the linguistic correctness of the papers.

Editors© Ivana Koucká, Zdenka Žáčková, 2016

ISSN 1803-9561

OBSAH

ČLÁNKY A STUDIE

- Karla Vymětalová
Habent sua fata libelli (Osudy knih a knihoven v antice) 13
- Filip Lampart
Boh spravodlivosti – Boh milosrdenstva: ordál ako skúška božej vôle..... 29
- Jaroslav Miller
*„Zu bawen diese Stadt, Die ihres gleichen nicht in ganz Europa hat“:
Obraz ideální společnosti a literární postupy
v kontextu městské historiografie raného novověku* 57
- Pavčina Kleiberová
Německy psaná putování po Čechách a Moravě v 18. století..... 73
- Zdeněk Kravar – Pavel Šopák
*Landwirthschafts-Kalender (1833) jako obraz intelektuálních
a privátních zájmů: příklad z českého Slezska* 87
- Martin Urban
*Friedrich Ratzel (1844–1904).
Příspěvek k osobnosti a dílu německého geografa 19. století.....* 99
- Petr Popelka – Pavel Kladiwa
*Sčítání obcovací řeči na Moravě 1880–1910 a potenciál
jejich společenské konfliktnosti* 113
- Eva Rašková
*Národní jednota severočeská – několik poznámek
k založení, organizaci a činnosti.....* 145
- Roman Kodet
Velká Británie a obchod s opiem v čhingské Číně na počátku 20. století ... 163

Martin Hájek <i>Jazykový spor mezi Olomoucí a Ústím nad Labem 1923–1926</i>	177
Ondřej Kolář <i>Německý bezpečnostní aparát v opavském správním okrese 1938–1945</i>	189
Pavel Horák <i>Únor 1948 a akční výbory Národní fronty v okrese Nový Bydžov</i>	207
Josef Mikulášek <i>Nástin života a díla jezuity Konráda Maria Kubeše (1890–1967)</i>	235
Miloš Trapl – Jana Burešová <i>Rada svobodného Československa a československý exil v Austrálii v sedmdesátých a osmdesátých letech 20. století</i>	257

RECENZE

Ondřej Kolář Girtler, Roland: <i>Farbenstudenten zwischen Weltbürgertum und Antisemitismus.</i> Lit, Berlin 2016.	279
Martin Barus Kessler, Vojtěch – Šrámek, Josef: <i>Requiem za rytíře. Jezdecká srážka u Střezetic 3. 7. 1866.</i> Komitét pro udržování památek z války roku 1866 – Pavel Mervart, Hradec Králové 2016.	281
Ivan Puš Klečácký, Martin (ed.): <i>Český „konzul“ ve Vídni.</i> <i>Politická korespondence c. k. ministra krajana Antonína Rezka s mladočeským předákem Bedřichem Pacákem.</i> Lidové noviny, Praha 2015.	289

Eva Samková Prokš, Petr: <i>Diplomacie a „Velká válka“ 1914–1918/1919. Kapitoly o dějinách diplomacie za první světové války v Evropě a na mírové konferenci v Paříži.</i> Historický ústav, Praha 2014.	293
Tereza Myslílová Doležal, Miloš: <i>Krok do tmavé noci. Příběhy faráře Josefa Toufara, jeho vrahů a číhoštského zázraku.</i> Nezávislý podmelechovský spolek, Praha 2015.	297
Pavel Marek Aldgasser, Franz – Malínská, Jana – Rumpler, Helmut – Velek, Luboš (eds.): <i>Hohes Haus! 150 Jahre moderner Parlamentarismus in Österreich, Böhmen, des Tschechoslowakei und der Republik Tschechien im mitteleuropäischen Kontext.</i> Verlag des Österreichischen Akademie des Wissenschaften, Wien 2015.	301

THE AUTHORS AND SUMMARIES

The Authors and Summaries.....	309
--------------------------------	-----